№ 53 Ausgabe A.

HOMAN

Cena s pieresyłkaj i dastaŭkaj da chaty.

na 1 hod—4 m. 80 fen., na ½ hodu—2 m. 40 fen., na 3 miesiacy — 1 m. 20 f., na 1 mies. — 40 f.

Biełaruskaja Wilenskaja czasopiś

wychodzić dwa razy u tydzień: u aŭtorki i piatnicy.

Adres redakcii: Wilnia, Zawalnaja 7.
Adres administracii i ekspedycii: M. Stefanskaja 23.

Cena Abwiestak·

na 4-aj staranie za radok drobnymi literam —25 fen.; drobnyje abwiestki pa 5 fen. za słowa. Abwiestki ab śmierci—60 fen. za liniejku drobn. drukam.

№ 53 (145) Hod II. Wilnia, 3 lipnia 1917 h. Cena 5 fen. (3 kap.)

PROCI UKRAINY.

2 lipnia.

Zachodni teatr.

Front Ruprechta Bawarskaho: U dalinie Izer, na poŭnačy ad Iksmujden uziaty ŭ pałon niekolki belhijcoŭ. Na zachodzi ad Lens adbity ataka anhličan. Kontratakaj uziaty 175 pałonnych i 17 kulemiotaŭ.

Front niamieckaho Naślednika: Pry Šmen de Dam francuzy wiali niekolki atak, katoryje ŭsie adbity.

Uschodni teatr.

Front Leopolda Bawarskaho: Miž wierchniaj Strypaj i Narajoŭkaj, išli ciažkije bitwy. Paśla dwochdzionnaj, wielmi silnaj padhatoŭki artyleryjei, pačalisia rasiejskije massowyje šturmy, wioska Koniuchi utračena. Usie dalejšyje šturmy adbity. Asabliwa wostryje bitwy išli na abapoł Berežan. 16 rasiejskich dywizij šturmawali ŭsio nowymi i nowymi chwaalmi našy linii, katoryje paśla wielmi wostraj bitwy, całkom udzieržany nami. Dzie woraham udałosia ŭwarwacca, jany ŭraz že byli iznoŭ wykinuty kontratakaj.

Rasiejskije straty wyšejšyje za ŭsielakuju znanuju mieru. Niekatoryje časci zniščeny zusim. Nalewo ad Stochoda i na Dniestry ažywiŭsia ahoń. Na poŭnačy ad čyhunki Kowiel—Łuck ataka worahoŭ złamasia ab aŭstryjackuju dywiziju.

PIECIARBURH (P.T.A.). Zasiedaŭšaja ŭ Kijewi wialikaja nacyonalnaja rada Ukrainy pryniała rad rezolucii, žadajučy samaupraŭleńnia Ukrainy.

Jurydyčny kamitet tymčasowaho uradu razhledziŭ tyje rezolucii i zajawiŭ, što da tymčasowaho uradu nie należyć razwiazka pytańnia ab samaupraŭleńni Ukrainy, bo dziela hetaj sprawy kompetentny tolki ustanoŭčy sejm.

PIECIARBURH. (P.T.A.) Tymčasowy urad u swajej adozwie aściarehaje nasialeńnie Ukrainy, kab jano ŭžo ciapier nie prabawało naładzić palityčnuju formu upraŭleńnia Ukrainy dy hetym nie razbiwało wyzwolenych sił Rasiei. Pahibiel Rasiei zrabiła by i Ukrainie śmiarotny udar.

PIECIARBURH. (P,T.A.). Apawieščeńnie Rady rab. i sałd.:

Siahońnia wyjechali zahranicu člieny spaŭnicielnaho kamitetu, jak predstaŭniki rady rab. i sałd. Jany jeduć u Stokholm. Paśla čaść deputatoŭ jedzie u Anhliju, Franciju i Italiju. Deputaty majuć paŭnamoćča wiaści predwarycielnyje pierehawory ad imi rady rab. i sałd. i spaŭnicielnaho kamitetu z usimi socyalistyčnymi patyjami.

BERLIN (W.T.B.). Hrecki pasoł danios niamieckamu uradu ab razrywie dyplomatyčnych znosin i zažadaŭ pašpartu na wyjezd praz Swejcaryju. Zaščytu hreckich interesoŭ pryniała na siabie Hołandzija.

AFINY. (Reŭter). Urad pastanawiŭ praśledawać usich winawajcoŭ prypadkoŭ, zdaryŭšychsia u śniežni 1916 h. Z hetaho nie wybłučajucca i ministry.

STOKHOLM. Ahitacija proci Kienskaho pierekinułasia i ŭ rasiejskuju armiju. Čyślenyje pałki admowilisia słuchać hłaŭnaj kamandy. U Tambowie sałdaty adnaho pałka admowilisia iści na front i trebawali adpusku damoŭ. U Rostowie adzin połk hetak sama admowiŭsia iści na front.

Anhlicki i Francuski urad ličać pałažeńnie ŭ Rasiei ŭsio ješče wielmi niewyhodnym dla Rasiei i nie majuć wiery da rasiejskaho uradu. Predstaŭniki sajužnikoŭ u Rasiei starajucca złažyć usie partyi, jakije chočuć wajny, kab skinuć ciapierašni urad i utwaryć nowy gabinet s prychilnikoŭ sajužnikoŭ. Anlicki minister Henderson, katory ciapier znachodzicca ŭ Maskwie, starajecca pryciahnuć da hetaho harnizon i radu rab. i sałd.

AMSTERDAM. »Times“ piše, što tysiačy kapalnianych rabotnikob u Kemberlendzi kinuli rabotu. Usie sproby ministra amunicii wiarnuć rabotnikoŭ da pracy, dawodziačy im, što heta wielmi niebaspiečna dla hasudarstwa, ničoha nie dajšli.

AMSTERDAM. Maksim Gorkij skazaŭ, što raz dumki ab separatnym miry spoŭnić nielha, dyk Rasieja pawinna prynamsi wiaści separatnuju wajnu majučy na meci tolki karyść Rasiei, a nie sajužnikoŭ.

BERN. »Popolo d' Italia« danosić, s Turyna:

U časi adnej schodki rabotnikoŭ zusiul uznialisia kryki: »Nichaj žywie Lenin! nichaj žywie Grymm!«

Nowy front.

Choć ciapier u zakordonnaj Biełarusi, jak čutno, da biełaruščyny pačynajuć pryznawacca roznyje wialikije pany, — adnak, biełaruski ruch jak byŭ, tak i astajecca rucham ščyra demokratyčnym. Wiadoma, s časam, kali na našaj ziamli naładzicca nowaje žyćcio, kali pahardžanaja dahetul «mužyckaja» mowa zajmie, jak prad wiekami, mejsco mowy uradowaj, kali ŭsie škoły, ŭ jakich wučacca biełaruskije dzieci i moładź, stanuć biełaruskimi, — o, tady skora zjawiacca ŭ nas i zamožnyje biełarusy, i wialikije pany, i miestowaja buržuazija! Ale ciapier, pry budawańni asnoŭ budučyny Biełarusi, pierawažywajuć elementy ščyra demokratyčnyje.

Dyj inačej być nie mahło, prynimajučy pad uwahu wiadomy ŭsim fakt, što biezmała usia buržuazija, ŭsio panstwo biełaruskaje zdaŭna apalačyłosia, ci abmaskowiłosia. Inačej być nie mahło, bo ruch biełaruski — heta problesk čeławiečaj świadomaści ŭ ciomnych, zabitych massach narodnych. Hetyje massy bačyli swajo wyzwaleńnie ad ekonomičnaho, socyalnaho, palityčnaho i nacyonalnaho ucisku tolki ŭ moment pabiedy demokracii na ŭsim abšary roznaplamionnaj Rasiejskaj impieryi, i ich nadziei zbylisia.

Biełarusy ad pieršych krokaŭ świadomaho nacyonalnaho žyćcia wystupili solidarna z radykalnymi elementami ŭsich nacyonalnaściej Rasiei. Pieršyje orhanizacii biełarusoŭ u pačatku našaho staleććia — heta «Biełaruskaja Rewolucyjnaja Hramada», «Biełaruskaja Socyalistyčnaja Hramada», «Mužycki Sajuz», «Socyalistyčnaja partyja Biełaj Rusi» i t. p. Imiony ich krasamoŭna haworać sami za siabie. I jany prynimali učaście naraŭnie z druhimi nacyonalnaściami u rewolucii 1905 hoda, ŭ orhanizacijach aŭtonomistoŭ-federalistoŭ, u mižpartyjnych zjezdach i t. p. Razumiejučy, što rasiejskije nacyonał-liberały (typu Milukowa i nawat bolš lewyje) zaŭsiody buduć wiaści palityku «zjednańnia ruskich narodnaściej» — biełarusoŭ i ukraincoŭ z wialikarusami, biełarusy u swajej palityce apiralisia na elementy socyalistyčnyje i trudawickije, na ich ruki pasyłali swaje «nakazy» i petycii ŭ Dumu i spatykali ŭ ich ščyrych abaroncaŭ. Dawoli skazać, što za biełarusoŭ u Hasudarstwienaj Dumie zastupalisia tolki socyał-demokraty, i my dobra pamiatajem dumskuju pramowu ciapierašniaho maršałka rady rabotnikoŭ i sałdatoŭ, Čcheidze, ŭ abaronu prawoŭ biełaruskaho narodu.

Cikawa adznačyć, što pad toj samy čas polskije deputaty ŭ Hasudarstwienaj Dumie uročysta adrekalisia ŭsiakaj łučnaści z rasiejskaj opozycyjej!... I my wierym, što, prynamsi ŭ našym kraju, rol polskaj buržuazii pry nowym dzieržaŭnym ładzie budzie skončena. Chto ŭ časi ciažkaho zmahańnia hramadzianstwa ŭsiaje Rasiei s caryzmam nie chacieŭ pryłažyć swajej ruki da supolnaj sprawy, chto tady staraŭsia wysłužycca pierad «Jaho Wialičestwam», wyžydajučy u addziaku biełych kamerherskich partok ci orderoŭ, — tamu ciapier nichto wieryć nia budzie.

Woś, čamu da aŭtonomnaho biełaruskaho ruchu pad Rasiejej pryłučajucca ciapier takije pany, jak Skirmunty, Wańkowičy i t. p., katoryje raniej biełarusoŭ zusim nie pryznawali: hetkuju palityku dyktuje im ich palityčny rozum. Ale biełarusy pawinny adnasicca da ich z wialikaj aściarožnaściu: nichaj ciapierašniaje pałažeńnie admienicca, i tyje pany, nie zadumywajučysia, pieramieniać swoj front hetak sama, jak pieremianili ciapier.

I. Mieleška.

Palaki ab sabie.

Wydawany u Włocławku «Goniec Kujawski» piše:

„Ciapier palaki haworać sabie hetulki komplimentoŭ, što nastaŭ čas skazać try praŭdy, jakije zrabili toje, što puls našaho žyćcia, hetak žywa biŭšyjsia ŭ listapadzi taho hodu, ciapier zacich. Pieršaje — toje, što polski intellekt — pawierchnasny. Kali nie ličyć Kapernika, dyk treba pryznacca, što Polšča nie maje niwodnaho wialikaho filozofa. Tajaž pawierchnasnaść wyjaŭlajecca i ŭ palityčnaj myśli, dyj u swaim čućci palak — nie hłyboki. I tut wyklučeńnie stanowić Mickiewič, paćwierdžajučy prawiło ab miljonach. A tam, dzie nima jasnaj dumki i siły čućcia, — tam wystupaje i trejci niedastatak: niedachwatka woli. Z hetaj pryčyny u polskim žyćci widać wahańnie našych kiraŭnikoŭ. Heta nia jość mudraje wyžydańnie dobraho momentu, a niazdolnaść wykazać swaju wolu. Naša biazwolnaść, jakaja panawała ŭžo ŭ časi čatyrochletniaho sejmu, uzrasła ŭ rasiejskaj niawoli. My

zahłušajemsia partyjnymi swarkami i zanimajemsia tym, što wykarystywajem narodny hoład. Historyja adkaže nam na ŭsio heta nieŭmalimym, ale sprawiadliwym pryhaworam!“

U Wilni i wakolicach.

× **Biełaruski Kamitet** wydaŭ biez płatnych abiedoŭ biednym wučniam biełaruskich škoł u Wilni i asobam (pierewažna dzieciam), jakije znachodziacca pad apiekaj Kamitetu, u miesiacu mai 4736, u červieni — 4263. Panižeńnie cyfry wydanych abiedoŭ u červieni tłumačycca tym, što ŭ druhoj pałowi miesiaca Kamitet wysłaŭ u achronku ŭ Čornym Bory 60 dziaciej, katoryje tamaka majuć poŭnaje utrymańnie.

× **Hadaŭščyna wystaŭki rabotnych damoŭ.** 30 červienia 1917 h. minuŭ hod, jak u Wilni nałaDžena wystaŭka rabotnych damoŭ, katoraja maje, jak wiadoma, 4 addziely, ŭ tym liku biełaruski. Za hod było na wystaŭcy 40.000 duš publiki. Abarot — kala 200.000 m. Specyalna, abo čaściu dla wystaŭki pracujuć 608 stałych asob i 1107 padrostkaŭ.

× **Zmiena Stadthauptmann'a.** 30 červienia Stadthauptmann Poi pakinuŭ Wilniu i wiarnuŭsia ŭ Tylžu, kab iznoŭ zaniać tamaka miejsco miestowaho hławy.

19 wieraśnia 1915 h., nazaŭtra paśla zaniaćcia Wilni niemcami, jon byŭ naznačen za hradanačalnika i pačaŭ spaŭniać swaje pawinnaści 22 wieraśnia.

× **U radzilnym domie** upraŭleńnia Litaŭen, Wiasiołaja 15, biezpłatna lečać kabiet, chworych na paławyje chwaroby. Pryjom adbywajecca ŭ paniadziełki, sierady i piatnicy ad 8 da 9 hadz. ranicaj. Daktary, jakije tamaka lečać, pawinny zachawać u sekreci, kaho lečać, bo mnoha kabiet chwareje biez ich winy.

× **U Botaničny sad** asoby, nie majučy bileta ŭ teatr, mohuć hadzić tolki asoby, zapłaciŭšy za ŭchod 10 f.

× **Kara śmierciu.** Palawy sud 15 marca h. h. zasudziŭ na śmierć Kazimira Bielkoŭskaho za toje, što jon 8 lutaho, majučy pry sabie rewolwer, napaŭ na dom kupca Čornaho pry W. Stefanskaj wul. 20. — 30 červienia kara śmierciu spoŭniena: Białkowskaho razstrelali.

× **Kraža karowy.** 26 červienia, a poŭdni, kabieta s Šyrwint prywiazała na Wiłkomirskaj wulicy swaju 6-hadowuju karowu s krepkimi rahami i pajšła na padworak. Kali praz poŭhadziny jana wiarnułasia, dyk karowy ŭžo nie było. Jaje, widać, ukrali.

× **Temperatura.** Najwyšejšaja i najnižejšaja temperatura za apošnija dni była pawodłuh Celsija):

	najwyš.	najniž.
27—28	+ 26°	+ 13°
28—29	+ 29,5°	+ 16°
29—30	+ 2 °	+ 16°
30— 1	+ 29°	+ 18°

× **Narodnyje straŭni.** Cysło ludziej, abiedaŭšych u narodnych straŭniach, dajšło užo 80.000 u dzień.

Padwoz ryby uzros da takoj miery, što jaje ŭsiej nie mahli raspradać i zaležaŭšujusia rybu prychodziłosia užywać, jak adpadki.

Da kaniny, katoruju padwozili ŭ Wilniu, narod tutejšy nie prywyk i kupłaŭ nia wielmi achwotna.

Dwa razy ŭ Wilniu padwiaźli pa wabonie kminowaho syra, ale i jaho narod kupłaŭ nia wielmi achwotna, i bolšuju čašć jaho pryjšłosia addać u wajennyje kantyny, chacia cena 1.50 m. za rasiejski funt — dawoli prystupnaja.

Hetymi dniami prybywaje trejci wahon syru. Ciapier u wajennym času treba karystać pawodłuh mahčymaści z usiaho, što možna dastać.

Z USIAHO KRAJU.

BIEŁASTOK. Stadthaŭptmann ustanawiŭ specyalny padatak z leświc, bałkonaŭ i inšych wystupajučych na wulicu prybudowak. Hadawy padatak ustanoŭlen u razmiery: za kožnuju stupieńku — 1 m.; za kožyn bałkon abo prybudoŭku da 3 kw. m. — 2 m. Kali haspadar domu hrošy nie zapłocić, ich buduć spahaniać z upraŭlajučaho domam, abo s kwaterantoŭ.

U domi № 17 pry Niamieckaj wulicy kryminalnaja palicija wykryła tolki što nałaDženy patajny brawarok.

HRODNIA. Tut ciapier znachodziacca niamieckije predstaŭniki roznych prafesij dzieła znajomstwa z ziemlami Ober Ost.

S pryčyny uzrostu padwozu cena na paziemki i truskaŭki pamienšała da 80 fen. za rasejski funt. Spadziajucca dalejšaho paniżeńnia. Funt wišeń kaštuje 1 m. 30 fen.

SKIDEL. 24 červienia hetaho hodu puświecien wajenny mahilnik, dzie pacharonieny pahibšyje ŭ wostrych bitwach wosieńniu 1915 h. sałdaty. Jak wiadoma, ad 8 da 11 wieraśnia tut išli wielmi zajadłyje bitwy, i Skidel trojčy pierechadziŭ z ruk u ruki. Mahilnik maje kolonnadu z nadpisam pa niamiecku: «Tut ležać tysiača niamieckich i trysta rasiejskich wajakoŭ, paŭšych za bačkaŭščynu ŭ bitwach la Skidela ŭ 1915 hadu».

Mahilnik adkryt z wialikaj uračystaściu.

JASUNY. Michał Adamowič, Konstantyn Rafałowič i Ławinowič u načy s 3 na 4 červienia napali ŭ wakolicach Jašun na kabiet, niesšych spažyŭnyje pradukty, i zabrali ich. Wilenski akružny sud zasudziŭ pieršaho na 2 hady, druhoha — na 8 miesiacoŭ i trejciaho na 1 hod u papraŭčy dom.

HRANDOWA. Sielanin Piotr Birwdowič u tutejšych wakolicach adabraŭ u adnej kabiety z Wilni haroch i muku. Wilenski akružny sud, pryniamajučy pad uwahu, što Birwidowič pawinien byŭ karmić 6 dziaciej i što chata jaho zhareła ŭ časi bitw, pryznaŭ zmienšajučyje winu akaličnaści i zasudziŭ jaho tolki na 8 mies. u wastroh.

DUBIČY, Radunsk. paw. Tut znajšli trupy troch zabitych žydoŭ. Palicija wykryła śled dušehubaŭ.

WOJŁOUCY. Haspadar Hipolit Pankiewič zasudžen na 1.000 rub. štrafu hrašmi za toje, što ŭ wosieni 1916 h. ukryŭ ad ułaściej swajo zbožže.

SKRANDUTIS, Marjampolsk. paw. Tutejšy sielanin zasudžen Suwalskim akružnym sudom na 3 hady ŭ papraŭčy wastroh za zgwałtawańnie ŭłasnaj dački, 22 hadoŭ.

Za ŭwieś čas niamieckaj okupacii heta pieršy padobny prypadak.

MINSK. Apryč biełaruskaho nacyonalnaho konwentu, ŭ Minsku adbyŭsia i litoŭski zjezd, katory prynjaŭ rezolluciju ab patrebi dla Litwy demokratyčnaho samaupraŭleńnia u jednaści z druhimi narodami na asnowi federacii. Danosić ab hetym ukrainskaja časopiś «Wilne Słowo» ŭ № 41

Z usiaho świetu.

ŠTOKHOLM. «Socialdemokraten» danosić, što ŭ tuju sieradu siody prybyŭ hława niamieckich radykalnych socyalistoŭ, Ledebur.

ŠTOKHOLM. Štokholmskaja konferencija socyalistoŭ cymmerwaldzkaho kirunku, naznačenaja na 3 lipnia, adłožena na 2 tydni.

ŠTOKHOLM. Hława belhijskich socyalistoŭ Wanderwelde prybyŭ s Pieciarburha u Stokholm i adbyŭ do ŭhuju naradu z bałandzka-skandynaŭskim kamitetam.

Daunyje żydouskije orhanizacii u našym Kraju.

U biełaruska-litoŭskaj dzieržawie, wiadomaj pad imiem Wialikaho Kniaźstwa Litoŭskaho, prawy žydoŭskaho narodu byli wielmi šyrokije. Ad najdaŭniejšych časoŭ, jak tolki žydy pačali ŭ nas sialicca, tutejšy narod, zhodnie z wiadomaj u ŭsich sławian haścinnaściu, akazwaŭ im hetkuju pašanu, jak kožnamu hosciu, ni ŭ čym nie ahraničywajučy ich i, naadwarot, akružajučy ich asablwaj apiekaj. Heta adbiłosia i ŭ paźniejšych pisanych zakonach našaho Kraju — u znamienitym Statucie W. Kn. Litoŭskaho, napisanym pa-biełarusku i ŭ tej že mowi niekolki razoŭ drukawanym. Tak bačym tamaka artykuły, pawodłuh katorych za kryŭdu, ŭčynienuju na mieńni, ci asobi žyda, winawajcoŭ karali ciažej, čym zwyčajna.

Žydoŭ, apryč mowy i inšych nacyonalnych adznak, złučaje miž saboj wielmi krepka ich relihija. I pieršyje orhanizacii pasialiŭšychsia na našaj ziamli žydoŭ byli asnowany na relihijnym hrunci. Žydoŭskije relihijnyje hramady, stanowiačy najnižejšuju orhanizacyjnuju kletačku, złučalisia dalej u kahały. Kahał abnimaŭ dawoli značnaje čysło hramad, časta majučy pad saboj wialiki abšar ziamli. Jamu prysłuchoŭwali tak-že tak-zwanyje prykahałki, złučaŭšyje niekolki hramad i niezaležna upraŭlaŭšyje swaimi ŭnutrenymi sprawami, ale padatki i inšyje pawinnaści naznačaŭ kahał.

Apryč hetych miejscowych orhanizacij, katoryje kirawali zusim niezaležna ad hasudarstwienaj ułaści swaimi štodziennymi sprawami, žydoŭski narod na našaj ziamli karystaŭ s poŭnaho samaupraŭleńnia i ŭ swaich ahulna-nacyonalnych sprawach. Heta jasna wyjawicca, kali razhledzim wyšejšyje orhany samaupraŭleńnia.

Najbolš strojnaj była žydoŭskaja orhanizacija ŭ časi ad 1623 da 1761 hodu. Tady najwyšejšym uradam dla žydoŭ byŭ »sejm, abo synod hramad Litwy«. Na hety sejm spierša pasyłali deputatoŭ tolki try okruhi: Bresoki, Hrodzienski i Pinski; ad 1652 hodu da ich dałučysia Wilenski okruh, a ad 1691 takže Slucki. Mahiloŭščyna i Witebščyna mieli swoj asobny sejm, nazywaŭšyj-Biełaruskim; ale, sudziačy pawodłuh niekatorych aktoŭ s taho času, poŭnaj niezaležnaści Biełaruski sejm nia mieŭ, i nad im mieŭ u niekatorych sprawach ułašć sejm hramad Litwy.

Kožyn okruh, pasyłaŭšyj deputatoŭ na ahulna-krajowy sejm, abo synod, mieŭ ješče i swaje akružnyje sejmy, abo sejmiki. Hetkije sejmiki mieŭ kožyn z wyšej pamienionych akruhoŭ, u tym liku i Biełaruski okruh, karystaŭšyj s šyrejšych za inšyje prawoŭ. Na sejmiki, jakije adbywalisia peryodyčna u adnym z naznačenych dzieła hetaho punktoŭ okruha, zježdžalisia deputaty ad ŭsich kahałoŭ taho okruha. Sejmiki zanimalisia hetkimi sprawami: 1) raskładkaj roznych apłat na ŭsie žydoŭskije hramady okruha; 2) ustanaŭleńniem uzajemnych adnosin miž kahałami, razwiazka sporak pamiž kahałami, a tak sama sporak miž imi i prywatnymi asobami; 3) wybarami deputatoŭ na najbližejšy ahulna-krajowy sejm, abo synod i wyrabotkaj instrukcii dla ich. Apryč taho na sejmikach razbiralisia roznyje inšyje sprawy žydoŭskaho nasialeńnia okruha ci jakoj-budź časci jaho.

Biełaruski sejm zbiraŭsia ŭ napierad ustanoŭlenym časi, ale, naahuł, nie časta. Usiož-taki jon mieŭ swoj pastajanny urad — hłaŭnaho rabina biełaruskich kahałoŭ, načalnika kraju, dy pisara. Rabin atrymliwaŭ, jak na tyje časy, dawoli wialikuju pensiju. Hłaŭnym rabinam biełaruskich kahałoŭ byŭ ad 1715 da 1725 Sauł Ginzburg, podpis katoraho spatykajecca na dakumentach, pisanych u Kopysi, Dubroŭnie, Horkach, Škłowie» — dzie zbiralisia kahalnyje sejmy.

Wielmi cikawa toje, što ŭ žyćci žydoŭskich hramad ŭdaŭna wyjaŭlajecca baračba miž rabinami i hramadami — z adnaho boku i miž zamožnymi elementami i »hałyćboj« — z druhoha. My nie majemo bolš abšyrnych dannych ab hetym, ale namiok na heta spatykajem u sprawi miž Biełaruskaj synahohaj i Škłoŭskim kahałam, katoruju ŭ 1746 hadu razbiraŭ litoŭski skarbowy trybunał. Škłoŭskije žydy zajaŭlali, što rabiny pawinny zanimacca tolki duchoŭnymi sprawami, a nie padatkami, što jany nie majuć prawa spahaniać niadoimki i raskładać padatki: ab takich sprawach, »pawodłuh staraho zwyčaju«, pawinny ŭ kožnaj hramadzie pastanaŭlać zjezdy zamožnych žydoŭ, a nie hałyćby, katoryje wybirajuć swaich starejšych i ŭsielakich uradnikoŭ swaich.

Da ŭsiaho hetaho treba dadać, što ahulnadzieržaŭnaja ŭłaść redka miešałasia da žydoŭskich unutrenych spraŭ; dy jana razhiedała tolki spornyje sprawy miž sejmami i kahałami, žałaby hramad i paadzinokich žydoŭ na nieprawilnyje čynnaści kahałoŭ i wyšejšych ustanoŭ i t. p., pilnujučy, kab nie była narušena konstytucyja W. Kn. Litoŭskaho i ahulna-dzieržaŭnyje zakony. A ŭnutrenaje žyćcio žydoŭskaho narodu išło zusim samabytnaj darohaj, i, treba dumać, hetym tłumačycca fakt, što žydy dahetul zachawali ŭ nas swaju ŭnutrenuju nacyonalna-relihijnuju orhanizaciju.

X. X.

ŠTOKHOLM. Hołandzka-skandynaŭski socyalistyčny kamitet zakončyŭ pierehawory s česka-słowackaj socyalistyčnaj rabotnickaj partyjej. Deputacija čechoŭ wyskazałasia za utwareńnie niezależnaho českaho hasudarstwa ŭ miežach aŭstryjackaj dziaržawy. Hetak sama i Rasieja pawinna stanawić sajuz aŭtonomnych hasudarstw.

WIENA. Karespandent «Arbeiter-Zeitung» danosić sa Štokholmu, što tudy pryjechaŭ na socyalistyčnuju konferenciju Siamion Witvk, socyal-demokratyčny deputat z Haličyny. Razam z Hankiewičem i Temnyćkim heta ŭžo trejci predstaŭnik ukrainskaj socyal-demokracii u Štokholmi.

MASKWA. „Utro Rossii“ danosić, što 6 čerwienia rumynski urad pakaraŭ śmierciu 32 asoby, ŭ tym liku 7 socyalistoŭ, za »zdradu hasudarstwa«.

BERN. Z Irlandii danosiać: Pry wypusku paŭstancoŭ z wastrohu na wastroŭnaj bašcie wywiesili štandar respubliki. Fihura Femidy była razbita, wybity wokny ŭ sudowym trybunali i wajennym uradzi. Pad nacyonalnym pamiatnikam adbyŭsia ludny mityng, katory ŭ swajej rezolucii zajawiŭ pratest proci sproby anhlickaho uradu niedapuščić irlandzkaje pytańnie na mirnuju konferenciju.

Rewolucija u Rasiei.

KIJEU. Unijacki mitrapalit Andrej Septycki pryježdžaŭ s Piecłarburha ŭ Kijeŭ sa swajeju družynaju i tut wyświanciŭ na unijackaho biskupa ŭsiaje Rasiei byŭšaho prawasłaŭnaho świaščenika o. Fiodorowa.

Niezadoŭha pierad wajnoj o. Fiodorow pryježdžaŭ z Lwowa, dzie žyŭ apošni čas, u Rasieju, a pa darozi zaježdžaŭ i ŭ Wilniu, dzie mieŭ dawoli mnoha znajomych miž biełarusami. O. Fiodorow—adzin s čynnych pracaŭnikoŭ dzieła sprawy adnaŭleńnia unii ŭ tych krajoch, dzie jana była zabaronienna rasiejskim carskim prawicielstwam ad 1839 hodu.

Mitrapalit Šeptycki s Kijewa ježdziŭ u Tarnopol, a adtul praz Piecłarburh wyjechaŭ u Šweciju. Pawodłuh niekatorych hazet, jon zbirajecca jechać u Rym, dy tam jaho byccym to majuć naznaczyć za kardynała. Tady jon wiernieccа iznoŭ u Haličynu.

MASKWA. Tut adbyŭsia zjed starawieroŭ, na katory pastanoŭlena hetkaja rezolucija:

Sabrańnie maskoŭskich starawieroŭ usich tolkaŭ, razhledziŭšy pytańnie ab addzieleńni cerkwi ad hasudarstwa, zyjšłosia na tym, što ŭsie relihijnyje orhanizacii pawinny być swabodny i wolny ad hasudarstwa. Cerkwa nia moža być słužkaj hasudarstwienaj ułaści. Cerkwa pawinna adracyśia ad usielakich prywilejoŭ pierad druhimi relihijami, pawinna admowicca ad dziaržaŭnaj pomačy hrašmi. Hetaho wymahajuć zawiereńnia tych swabod, jakije pawinny panawać u wolnaj Rasiei. Hetaho wymahaje patreba wolnaho razwićcia i kiraŭnictwa našych unutrenych patreb.

KIJEU. «Kijeŭsk. Myśl» pisze, što miestowy spaŭnicielny kamitet u Kijewi pastanawiŭ telehramaju prasić A. Brusiłowa areštawać i wysłać u Piecłarburh pačajoŭskaho archimandryta Witalija, katory wioŭ škodnuju ahitaciju miž sałdatami.

Pačajoŭski manastyr zdaŭna wiadomy, jak centr čornasocienstwa.

ŽYTOMIR. Jak piše «Rieč», miestowy spaŭnicielny kamitet u Žytomiry, prynimajučy pad uwahu daŭniejšuju i ciapieraŭniuju (čornasocienna-abrusicielnuju) »rabotu« archijepiskopa Jewłohija, zwiarnuŭsia da tymčasowaho uradu s trebawańniem uraz-že skinuć Jewłohija z miejsca.

PIECIARBURH (P.T.A.). Zjezd rad rab. i sałd. usiaje Rasiei wializnaj pierewahaj hałasoŭ prynia̍ŭ rezoluciju, padadzienuju socyal-rewolucijonierami i mieńšewikami, ŭ katoraj haworycca: »Sučasnaja wajna uzniałasia ad imperyalistyčnych met kiraŭničych klasoŭ usich staron, žadaŭšych zdabyć nowyje rynki i paniawolić ekonamična i palityčna adstaŭšyje kulturna krai. Heta wajna niasie zniščeńnie ŭsim staronam i staŭlaje rasiejskuju rewoluciju na kraju prapašci. Jana kaštuje milionny achwiar, zabiraje miljardy i sulić

uzrost bieździadździa, jakoje pakinuŭ stary lad. Jana wiadzie da hoładu, nie daje staroncy rabić rabotu, patrebnuju dzieła umacawańnia woli. Z hetaj pryčyny zjezd wyskazywaje swaju dumku, što zmahańnie za chutčejšy kaniec wajny — heta hłaŭnaja zadača rewolucyjnaj demokracii. Hetaho pawinny dabiwacca rabotniki ŭsich staron. Uważajučy, što kanca wajny možna dajści tolki złučyŭšy siły demokracii ŭsich staron, zjezd ličyć patrebnym, kab rasiejskaja rewolucyjnaja demokracija zwiarnułasia z adozwaj da demokracii ŭsich staron, pryzywajučy da pracy dzieła kliča: mir biez anneksij i kontrybucij na asnowi samaapredzieleńnia narodaŭ.

»Poruč s tym treba dabiwacca čymchutčejšaho adnaŭleńnia internacyonała i sazywa mižnarodnaho socyalistyčnaho zjezdu. Dzieła razwiazki ŭsich hetych pytańnioŭ pawinny być pastaŭleny delehaty ŭ sajuznyje i neutralnyje starony, kab zaprasić u Rasieju ŭsie socyalistyčnyje partii.

»Zjezd zajaŭlaje, što pakul mižnarodnaja demokracija nia zrobić krokaŭ dzieła nabliženńia kanca wajny, rasiejskaja rewolucyjnaja demokracija pawinna ŭsie siły napružyć dzieła uzmacawańnia frontu rasiejskaj armii, bo prarywŭ rasiejskaho frontu aznačyŭ by razhrom rasiejskaj rewolucii. Pytańnie ab nastupleńni može być razwiazano tolki na mocy čysta wajennych i stratehičnych kombinacij«.

ŠTOKHOLM. Maršałak rady rab. i sałd., Čcheidze, napisaŭ niamieckamu deputatu-socyalistu Milleru, katory znachodzicca tut, pišmo, danosiačy, što rada rab. i sałd. z radaściu prymie niamieckich socyalistoŭ i što jana zdawolena učaściem niamieckich socyalistoŭ u ahulnaj konferencii.

LONDON. »Morning Post« danosić što mienšaść anhlickich socyalistoŭ pałšła na zaprašeńnie rasiejskich socyalistoŭ pryjechać u Štokholm.

ŠTOKHOLM. Hałandzka - Skandynaŭski kamitet atrymaŭ wiestku, što ŭ aŭtorak, 3 lipnia pryježdžaje siudy oficyalna delehacija rady rab. i sałd. złoženaja s 6 asob.

ŠTOKHOLM. Na zjezdzi rad rab. i sałd. usiaje Rasiei było 325 mieńšewikoŭ (staronnikoŭ Čcheidze), 306 socyal - rewolucyonieroŭ (socyalistyčny centr), 30 internacyonalistoŭ (hrupa Trockaho), katoryje blizki da hrupy Lenina, i 115 staronnikoŭ Lenina (bolšewiki).

LODNON. S Piecłarburha danosiać, što Skobielew zajawiŭ, što budzie zrobleny enerhičnyje kroki, kab prymusić sajuźnikoŭ pačać mirnyje pierehawory i pamienšyć ich mirnyje damahańnia.

Spaŭnicielny kamitet rady rab. i sałd. wyskazaŭsia za učaście armii na froncі ŭ wybarach u ŭstanoŭčy sejm, kab razwiazać pytańnie ab miry, ci wajnie.

STOKHOLM. 1 lipnia ŭ Piecłarburzi i wa ŭsich wialikich miestoch Rasiei adbylisia wialikije demonstracii s pryčyny padarožy deputatoŭ rady rab. i sałd. Demonstracii pawinny byli pakazać, što rabotniki i sielanie žadajuć mira, chutkaho sazywa ustanoŭčaho sejmu i złučeńnia demokratyčnych sił proci reakcii.

„Ziemledielčeskaja Gazieta“, orhan ministerstwa sielskaj haspadarki, piše: U Astrachanskaj, Orenburskaj, Samarskaj hub. i Uralskaj obłaści kala 50% ziamiel nie zasiejany. Jakohaž pracentu dachodzić papar ŭ Kijeŭskaj, Padolskaj i Wałynskaj hubernii? U centralnaj Rasiei, nad Wołhaj i Nowa-Rossii hetak sama niezasiejany wialikije abšary.

PIECIARBURH. Zjezd kazakoŭ wyskazaŭ swaju poŭnuju wieru tymčasowamu uradu i zajawiŭ, što wieryć u cieśnuju jednaść Rasiei s sajuźnikami. Kazaki ćwiorda stajać za urad u jaho zmahańni z anarchijej i kontrrewolucijej. Zjezd adkidaje dumku ab separatnym miry i damahajecca dalejšaj wajny da poŭnaj pabiedy. Zjezd wostra asudziŭ dezerteroŭ, nazywajučy ich zdrajcami, i pryzywaje nasieleńnie padpisywacca na pazyku.

ŠTOKHOLM. Kazacki zjezd usiaje Rasiei pryniaŭ usiemi hałasami hetkuju rezoluciju:

1. usie ziemli, jakije znachodziacca ŭ rukach kazakoŭ, astanucca ich ŭłasnaściu.

2. usie ziemli ŭ miežach kazackich wakolic, dadzienyje starym uradam nie kazakam, a także ziemli, katoryje tamaka maje hasudarstwo abo cerkwa, pawinny być wiernieny ranieјšym waładaram.

3. ziemli ŭ kazackich wakolicach, jakije ciapier należać da sielan, astajucca sielanskimi.

ŠTOKHOLM. Matrosy wajennych parachodaŭ »Bajan«, »Bohatyr«, »Riuryk« i »Oleg« pastanawili pratestawać proci Kierenskaho, jak ministra flota, za jaho samawolstwo, wyjawiŭšajesia ŭ adstaŭcy načalnika bałtyckaho flota hienierała Maksimowa biez zhody deputatoŭ ad flota. Razam s tym jany pastanawili wyzwać Kierenskaho ŭ Helsingfors dzieła asabistaho tłumačeńnia.

U Piecłarburzi naładžen kamitet dzieła orhanizacii rewolucyjnaj armii z dabrawolcaŭ. Kamitet manicca orhanizawać batalijony z dabrawolcaŭ, katoryje pawinny swaim prykładam pacianhać za saboj usiu armiju. Hetyje dabrawolcy sami wybirajuć swajo načalstwo. Z usich kancoŭ Rasiei ŭžo zapisałosia mnoha achwotnikoŭ.

Ahulna ukrainski wajenny zjezd zažadaŭ ad centralnaj ukrainskaj rady, kab jana razarwała znosiny z uradam i abwieściła aŭtonomiju Ukrainy. Apryč taho zjezd žadaje, kab ziemla była ŭraz-že padzielena i kab ukrainski narod byŭ orhanizowan na nacyonalnych asnowach.

ŠTOKHOLM. Ekipažy troch bronienoscaŭ Paŭnočnaho mora pryniali usiemi hałasami rezoluciju dabiwacca ad tymčasowaho uradu pierawozki cara u Kronštadt dzieła akančacielnaho suda.

PIECIARBURH (P.T.A.). Paśla taho, jak usie sproby namowić stralcoŭ 12 i 13 dywizii prystać na reorhanizaciju ich ničoha nie dajšli, pa zahadu wajennaho ministra Kierenskaho stralcoŭ akružyła kawaleryja. 500 stralcoŭ padalisia; u ich uziali aružže i pawiali.

Jak danosić rasiejska-e biuro pressy, orhanizacija žanockich wajennych družyn pačałasia tady, jak sałdaty šmat dzie admowilisia nastupać.

PIECIARBURH (Reüter, P.T.A.). U adkaz na rezoluciju rady rab. sałd. ab rospusku dumy adbyłasia prywatnaja narada členoŭ Dumy, katoraja pryniała ŭsiemi hałasami hetkuju rezoluciju:

„Duma, prymusiŭšaja cara Mikałaja adračysia ad tronu i pamahŭšaja naładzić tymčasowy rewolucyjny urad sama stanowić rewolucyjnuju ustanowu i nia može pierestać być predstaŭnicaj nacii“.

ŠTOKHOLM. Predstaŭniki frontu, pryjechaŭšyje s frontu, damahajucca, kab ŭsie manachi pastupili ŭ armiju, a manaški kab pracawali na palach.

CURYCH. Nadzwyčajnaja śledčaja kamisija pastanawiła pačać predwarycielnaje śledztwo u sprawi Šturmera, Protopopowa, Dobrowolskaho i hienerała Renenkampfa.

Artur Henderson pajechaŭ z wielmi ważnym paručeńniem u Maskwu.

„Now. Wr.“ piše, što ŭ Piecłarburzi znachodzicca kala 35.000 anarchistoŭ. U adkrytym piśmie da tymčasowaho uradu jany hroziać uzrywam wajennych fabryk, kali pačnucca wajennyje operacii. Kali im nie daduć swabody schodaŭ, dyk jany sa swajho boku abjawiać Piecłarburh u stanie asady.

ŠTOKHOLM. S Piecłarburha danosiać, što ustanoŭčy sejm naznačen na 13 kastryčnika, a wybary deputatoŭ— na pałowu wieraśnia.

PIECIARBURH. Tymčasowy urad skasawaŭ wajennyje sudy.

PIECIARBURH (P.T.A.). Urad manicca naładzić asobnuju ekonomičnuju radu pad maršałkoŭstwam ministra-prezydenta. U jej buduć zasiedać predstaŭniki rady rab. i sałd., sielan, pramyśleńnikoŭ, kupcoŭ, biržy, prafesyonalnych sajuzoŭ i miest.

Minister finansoŭ apracawaŭ prajekt zakona, kab na ludziej, jakije majuć bolš za 10.000 rub. u hod dachodu, nakładali by apryč padachodnaho padatku trojčy ŭ hod dadatkowy nałoh.

S pryčyny niedastačy hazetnaj papiery ranične hazety mohuć mieć najbolš 352 staŭbcy ŭ tydzień, a wiačornyje — najbolš 150. Wykľučajecca z hetaho tolki uradowy orhan i »Izwiestija«, hazeta piecłarburskaj rady rab. i sałd.

Wajenny minister Kierenskij wyjechaŭ dzieła inspekcii ŭ Kazań i na Kaŭkaz.

LONDON. Belhijski socyalist Wanderweide drukuje ŭ »Daily Chronicl« swaje ŭražeńnia ab warunkach žyćcia ŭ Rasiei. Jon kaže: »Pałażeńnie ŭ Rasiei ŭsio ješče zabłutanaje. Finansy zrujnawany. Razdzieł spažyŭnych praduktoŭ — u biezparadku. Darohi — ŭ chaotyčnym stanie. Treba dziwawacca, što Rasieja nie raspadajecca. U Rasiei panujuć warunki, pry jakich zachodnia-europejskije dziaržawy dajšli by da poŭnaha razwału«.

TELEHRAMY.

Niamieckije apawieščeńnia.

29.VI. Zachodni teatr:

Front Ruprechta Bawarskaho: U Flandryi na niekatorych adrezkach — wostry shoń. Zajadłyje bitwy uzniałisia ŭčora miž kanałam Labasse i Skarp. U wiečary miž Liš i Merikur i miž Frenua i Gawrel pajšli ŭ ataku niekolki dywizij. Paśla wostraj štykawoj bitwy anhličanie umacawalisia ŭ našych pieradnich linijach miž Opi i młynom Gawr el. Na ŭsich inšych punktach worahi ad bity ahniom i kontratakami. Worahi mieli wialikije krywawyje straty.

Front niamieckaho Naśledníka: Pry Šmen de Dam. pry For de Malmezon, na poŭdni ad Kurt Con i na pałudzienym uschodzi ad Aj my zdabyli francuskije pazyciju na šyryni 1000 metroŭ i adbili wostryje kontrataki. Uziaty 150 pałonnych i niekolki kulemiotaŭ. Kala wiaršyny 304, naabapoł darohi Malan-

kur—En i ŭ lesi Awokur my zdabyli francuskije pazycii na šyryni 2300 metroŭ i u hłyb na 500 m. Kontrataki adbity. Tut my ŭziali bolš za 500 pałonnych.

30.VI. Zachodni teatr.

Front Ruprechta Bawarskaho: Bajewaja čynnaść — słabaja. Na poŭdni ad Armantjer nastupaŭšaja anhlickaja rota ŭwarwałasia ŭ naš akop, ale kontratakaj była ŭraz že wykinuta nazad. Pry Izer i S. Kanten uziaty belhijskije i francuskije pałonnyje.

Front niamieckaho Naślednika: Na pałudziennym uschodzi ad Korbeni my na šyryni 1200 m. uwarwalisia na francuskije pazycii. Na uschodzi ad Serni my ŭziali akopy, sumiežnyje sa zdabytymi nami ŭčora. Dźwie francuskije kontrataki adkinuty. Na uschodnim skłonie wiaršyny 304 my zdabyli ješče 500 metroŭ francuskich pazycii. Worahi uporna baranilisia i mieli ciažkije straty. Warožyje kontrataki pry Awokur adbity. Čysło pałonnych dachodzić 825.

Uschodni teatr:

Front Leopolda Bawarskaho: Silny ahoń rasiejskaj artyleryi ad čyhunki Lwow—Brody da wiaršyn na poŭdni ad Berežan. Pry Kaniuchach atakawaŭšyje ŭ načy rasiejskije siły adkinuty našym niščučym ahniom z wialikimi stratami. Na poŭnačy i paŭnočnym zachodzi ad Łucka rasiejski ahoń krapčeŭ.

Na fronci erc-hercoga Jozefa, Makienzena i Makiedonskim — ničoha nowaho.

1.VII. Zachodni teatr.

Front niamieckaho Naślednika: Sproby francuzoŭ adwajewać nazad zdabyty nami abšar pry Šmen de Dam i na zachodnim bierazi Maasu adbity. Na uschodzi ad Serni worahi trojčy atakawali našy akopy na poŭdni ad chutara La Bowei. Usie ataki krywawa adbity. Kontratakaj my zdabyli francuskije linii da darohi Aj-Passi. Tut čysło pałonnych za apošnije try dni uzrasło da 10 aficeroŭ i 650 sałdatoŭ. Na zachodnim bierazi Maasu francuzy niekolki razoŭ prabawali skinuć nas z wiaršyny 304, ale zaščytnym ahniom i ŭ wostrych bitwach na ručnyje hranaty jany byli adbity.

Uschodni teatr:

Front Leopolda Bawarskaho: Pad naciskam swaich sajužnikoŭ rasiejski urad pačaŭ nastupleńnie časciu swaich wojsk. Pašla abstrełu našych pazycii ad wierchniaj Strypy da Narajoŭki, rasiejskaja piachota wieła za adnym ataki na fronci 30 kilometroŭ šyrokim. Naš zaščytny ahoń usiudy prymusiŭ massy worahoŭ adchinuć nazad. Načnyje ataki naabapoł Berežan i pry Zwyžynie hetak sama złomleny. Ahoń dachodziŭ na poŭnačy da siaredniaho Stochoda i na poŭdni da Stanisławowa, ale tut atak nie było.

Austryjackije apawieščeńnia.

WIENA. 28.VI. Uschodni teatr: Na Halickim fronci na poŭnačy ad Dniestra artyleryja worahoŭ wielmi ažywiłasia.

Italjanski teatr. Apryč 1800 pałonnych, pry adwajewańni nazad Monte Oligara ŭziaty 52 kulemioty, 2 minamioty, 7 harmat i 2000 strelb.

WIENA. 30.VI. Uschodni teatr: U Haličynie za apošnije dni artyleryjski ahoń worahoŭ usio krapčeje i dachodzić najwialikšaj siły ŭ wakolicach Koniuchoŭ i Berežan. Pieršy šturm pry Koniuchach złomlen našym zaščytnym ahniom.

Italjanski teatr: Na Monte Ortigara dahetul zdabyty 12 harmat.

WIENA. V.II. Uschodni teatr: U uschodniaj Haličynie u hrupy wojsk hien. v. Bem bitwa idzie poŭnym chodam. Pašla trywaŭšaho niekolki dzion uzrastajučy ŭsio bolej i bolej, artyleryjskaho ahnia, artyleryjskaja bitwa dajšła ŭčora najwialikšaj miery. Pracawali i najwialikšyje harmaty. Na poŭdni ad Berežan i pry Koniuchach pačalisia silnyje ciešyje šturmy, katoryje adbity biez astatka. Pašla paludnia złamalisia wielmi silnyje ataki na poŭdni ad Załoža. U poŭnačy worahi prabawali atakawać na poŭdni ad Berežan, ale byli adbity.

Italjanski teatr: U armii na Izonco my pry Wertojbie ŭwarwalisia na druhuju warožuju liniju i ŭwiali ŭ pałon 1 aficera i 150 sałdatoŭ.

Kala wajny.

PARYŽ (Hawas). Hrecki urad zahadaŭ swaim pasłam pawiedamić urady Niamieččyny, Aŭstryi, Bołharyi i Tureččyny ab razrywie dyplomatyčnych znosin z imi.

WIENA. Hrecija prerwała swaje dyplomatyčnyje znosiny z Aŭstro Wenhryjej.

LONDON. Hreckaja kamera sazywajecca ŭ apošni tydzień lipnia, kab paćwiardzić pierachod Hrecii na staranu sajužnikoŭ i pastanawić, jak maje być puščena ŭ chod hreckaja armija.

LUGANO. Orhan italjanskaho uradu »Popolo Romano« każe, što Francija, widać, straciła haławu, bo Hrecii za pryłučeńnie da sajužnikoŭ ablecałasia dać Konstantynopol.

U Attyce — praŭdziwaja rewolucija. Dzieła zatušeńnia jaje tamaka ciapier sobrano 40.000 wojska.

AFINY (Hawas). Parlament, wybrany 31 maja, budzie sozwan na dwochtydniowuju sessiju.

BERLIN (W.T.B.). Nia hledziačy na ŭsie hałosnyje domahańnia mira i uhody na ŭsich rasiejskich frontach, anhlickamu uparstwu udałosia pahnać rasiejskie wojski ŭ ataki. Rasiejskamu narodu canoj mnohich tysiač nowych trupaŭ prydziecca pierekanacca, što niamiecki front na uschodzi nie astab len dzieła zachodniaho i staio, jak i raniej nienarušeny.

LONDON. Llojd Džordž skazaŭ u Glazgo pramowu, ŭ katoraj miž inšym kazaŭ:

»Sušwietnaja nawalnica ješče nie sukołasia. Wajennaje pałažeńnie s pryčyny prypadkoŭ u Rasiei biazsporna zmianiłosia na našu škodu. Ameryka pačynaje ciapier pasyłać u Eŭropu swaje wojski, i z hetaj pryčyny naša pabieda budzie poŭnaja, ale tolki tady, kali my pałožym kaniec padwodnaj wajnie. My mahli-by mieć mir zara, bo Niamieččyna jaho choče, — ale heta byŭ-by mir, katory daŭ by ŭ ruki Niamieččyny nadzor nad zaniatymi jej ciapier ziemlami«.

LONDON (W. T. B.). U swajej pramowi ŭ Glargo Llojd Džordž dalej skazaŭ:

«Wy možecie mieć mir, ale na warunkach, jakije stanawili-by katastrofu dla žyćcia kožnaj wialikaj dzieržawy».

BERLIN (W.T.B.) Anhlickim prykazam pa armii naznačajecca nahrada 30.000 marak tamu, abo tym łatunom, katorym udasca ŭziać rotmistra Richthofena žywym, ci miortwym. Hetkaje naznačeńnie nahrady možna wytłumačyć tolki tym, što Anhlija prywykła wajewać tolki najomnikami. Adnawieśčeńnie nahrady napaminaje saboj časy tarhoŭli niawolnikami i dabywańnia skalpoŭ.

BERLIN Paručyk Almenredern, adzin z najlepšych łatunoŭ eskadry Richthofena, zbiŭšy 26 červienia swajho 30 ho worahą, pahib 27 červienia u bitwie na pawietry.

LONDON. Stats-sekretar Kieławy skazaŭ u swajej pramowi ŭ Birminghamie, što Anhlija sielata utraciła ad padwodnych łodak 449 wialikich parachodaŭ i 71 — małych.

BERLIN (W.T.B.). Adna z našych padwodnych łodak u Siarodziemnym mory zatapiła mały anhlicki krejser.

BERLIN (W.T.B.). U Atlantyckim akiani i Paŭnočnym mory iznoŭ zatopleny 24.500 tonn. Adna z našych padwodnych łodak u Atlantyckim akiani na darozi bačyła mnoha abłamkoŭ karabloŭ i zamarożenaho miasa.

BERLIN (W.T.B.) U Anhlickim kanali, Biskajskaj zatocy i ŭ Paŭnočnym mory iznoŭ zatopleny 5 parachodaŭ i 4 paruśniki, jomkaściu razam 21.700 tonn.

BERLIN (W.T.B.). U paŭnočnym pojasie blokady iznoŭ zatopleno 26.400 tonn. U Siarodziemnym mory—27.042 tonny. U Atlantyckim akiani iznoŭ zatopleno 36.000 tonn.

AMSTERDAM. »Times« piše ab padwodnaj wajnie:

Krasawik byŭ čorny miesiac. Červień sulić tojež samaje.

BERLIN. U Reichstag padadzien prajekt zakona ab nowym wajennym kredycie na 15 miljardoŭ marak.

ROTTERDAM. U Anhlii piekaram wydajuć ciapier tolki 75% muki, jakuju jany raniej užywali. Abureńnie miž rabotnikami uzrastaje. Bajacca nowych zabastowak i rabotnickich razruchoŭ u fabrykach amunicii.

ROTTERDAM. Z Dublina danosiać, što apošnije razruchi ŭ Irlandii byli naładženy wypuščenymi na wolu kiraŭnikami sinn-fejneroŭ.

ABWIESTKI.

Drukawana ŭ drukarni M. Kuchty. Wydawiectwo «Homan». Redaktar Jazep Saławiej.